

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA-4111-01-01/2012/K/12/001

Katowice, dnia 13 marca 2012 r.

Pan
Eugeniusz Kapuśniak
Wójt
Gminy Żarnowiec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Gminy Żarnowiec, zwanym dalej „Urzędem” lub „UG”, w zakresie realizacji wniosków z kontroli R/10/009.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 8 lutego 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą.
Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. Nie zrealizowano wniosku nr 1: „*Podjęcie działań w celu skutecznego wyegzekwowania od właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe ich opróżniania*”.

Wójt nie podejmował działań w celu wyegzekwowania od właścicieli nieruchomości obowiązku opróżniania zbiorników bezodpływowych: nie wzywał do okazania umów na opróżnianie zbiorników oraz dowodów płacenia za te usługi, nie przeprowadzał kontroli w powyższym zakresie, jak również nie organizował opróżniania zbiorników bezodpływowych w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli stosownych umów (tzw. „zastępczego wywozu”), mimo obowiązku wynikającego z 5 ust. 6 i 6 ust. 6-7

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach², (zwaną dalej: „uocp”). W efekcie, skuteczność gminnej gospodarki ściekowej³ pozostawała na poziomie 0,3%: w 2010 r. usunięto i oczyszczono 280 m³ z 85 365,7 m³ ścieków wytworzonych na terenie gminy, a w 2011 r. odpowiednio 280,5 m³ z 80 920,7 m³. Nie zmieniła się także znacząco liczba właścicieli nieruchomości z zawartą umową na opróżnianie zbiorników bezodpływowych z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie na świadczenie tego typu usług. W 2010 r. taką umowę miało 48 właścicieli nieruchomości, a w 2011 r. – 53 (na 990 nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe⁴ na terenie gminy).

W ocenie NIK, nie można uznać za wykonanie wniosku przedłożenia przez Wójta, na sesji Rady Gminy, a także podczas zebrań wiejskich w sołectwach, informacji o przeprowadzonej przez NIK kontroli oraz o obowiązku zawierania przez właścicieli umów z upoważnionymi przedsiębiorcami na wywóz nieczystości.

Podnoszone w wyjaśnieniach przez Wójta prowadzenie budowy oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żarnowiec oraz niska przepustowość oczyszczalni ścieków w Charsznicy, nie mogą - zdaniem NIK - usprawiedliwiać zaniechania wykonywania nadzoru nad częstotliwością opróżniania zbiorników bezodpływowych na terenie gminy. Realizacja budowy oczyszczalni i kanalizacji pozwoli bowiem na przyłączenie do kanalizacji 278 nieruchomości (28%), co oznacza, że dominującą formą gospodarki ściekowej w gminie pozostanie nadal gromadzenie nieczystości w zbiornikach bezodpływowych. Z kolei niskiej przepustowości oczyszczalni ścieków w Charsznicy nie można uznać za przeszkodę w opróżnianiu zbiorników bezodpływowych na terenie gminy Żarnowiec, gdyż trzech z czterech przedsiębiorców, posiadających wydane przez Wójta zezwolenie na wykonywanie tego typu usług, dowozi nieczystości do oczyszczalni w Ogrodzieńcu, a nie w Charsznicy.

2. Nie zrealizowano wniosku nr 3: „Egzekwowanie od przedsiębiorców posiadających zezwolenie na zbieranie i transport nieczystości ciekłych przestrzegania obowiązków sprawozdawczych zawartych w zezwoleniu”.

W roku 2011 zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych posiadało czterech przedsiębiorców, którzy byli zobowiązani, zgodnie z art. 9a uocp, do przekazywania Wójtowi miesięcznych wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi w poprzednim miesiącu zawarli umowy i z którymi w poprzednim miesiącu umowy uległy rozwiązaniu lub wygasły oraz rocznych informacji o ilości odebranych nieczystości. Jednak tylko dwóch przedsiębiorców wywiązywało się z tych obowiązków. Jeden z nich nie przekazał informacji rocznej o ilości odebranych nieczystości, a drugi nie przekazał żadnego z ww. sprawozdań, zaś Urząd podjął działania w celu ich wyegzekwowania dopiero w toku kontroli NIK. Ponadto, Wójt nie korzystał z prawa do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorców, wynikającego z art. 8b uocp, mimo iż nieprzekazywanie sprawozdań stanowiło naruszenie warunków udzielonego zezwolenia.

² Dz. U. z 2005 r., Nr 236, poz. 2008, ze zm.

³ Mierzona stosunkiem ilości ścieków zagospodarowanych do ilości ścieków wytworzonych na terenie gminy.

⁴ Dane wg gminnej ewidencji zbiorników bezodpływowych na koniec 2010 r. W 2011 r. ewidencji nie aktualizowano.

3. Realizacja ze znaczną zwłoką wniosku nr 2: „Objęcie gminną ewidencją wszystkich zbiorników bezodpływowych w Gminie”.

Wójt dokonał zmian organizacyjnych w Urzędzie oraz pozyskiwał od właścicieli nieruchomości, za pośrednictwem sołtysów, informacje o stosowanych instalacjach do usuwania ścieków.

W tym celu w Urzędzie utworzono samodzielne stanowisko ds. ochrony środowiska, w którego zakresie obowiązków przewidziano, m.in. prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Zarządzenie wprowadzające powyższe zmiany do Regulaminu Organizacyjnego Wójt podpisał w dniu 20 grudnia 2011 r.⁵. W celu pozyskania informacji potrzebnych do uzupełnienia ewidencji Wójt przekazał, na spotkaniu z sołtysami w dniu 29 grudnia 2011 r., ankiety dla właścicieli nieruchomości, dotyczące m.in. opróżniania posiadanych zbiorników bezodpływowych, sposobu odbioru odpadów oraz ilości azbestu znajdującego się na terenie nieruchomości.

W ocenie NIK, ww. działania pozwolą na zrealizowanie wniosku pokontrolnego, jednak z uwagi na zbyt późne ich podjęcie do czasu kontroli sprawdzającej NIK nie przyniosły one efektów: ewidencja nie zawierała danych za 2011 rok, a ponadto o 257 ujętych w niej nieruchomościach (26%) nie posiadano informacji o rodzaju stosowanych w nich instalacjach do usuwania nieczystości ciekłych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Podjęcie działań w celu skutecznego wyegzekwowania od właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe ich opróżniania.**
- 2. Objęcie gminną ewidencją wszystkich zbiorników bezodpływowych w Gminie.**
- 3. Egzekwowanie od przedsiębiorców, posiadających zezwolenie na zbieranie i transport nieczystości ciekłych, przestrzegania obowiązków sprawozdawczych, zawartych w zezwoleniu.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie 20 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁵ Stanowisko zostało powołane z dniem 1 stycznia 2012 r.